

**Προτάσεις ΣΕΤΕ επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με τίτλο:
«Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»**

Νοέμβριος 2021

I. ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Με στόχο να διασφαλιστεί η δυνατότητα των Επενδυτών να κατανοούν με εύκολο τρόπο (και χωρίς δημιουργία αμφιβολιών) τη δυναμική επιλεξιμότητα των Επενδυτικών Σχεδίων τους, καθώς και τις ενισχύσεις / ειδικές ρυθμίσεις που είναι δυνατόν να διεκδικήσουν, κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει ένα Ενιαίο Κείμενο για το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις Ιδιωτικές Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων και των Επενδύσεων Στρατηγικού χαρακτήρα.

Τα κείμενα των Αναπτυξιακών Νόμων διακρίνονται από πολυπλοκότητα, με επιμέρους ειδικές ρυθμίσεις και εξαιρέσεις, αναφορές σε όρους και έννοιες που συχνά προέρχονται από κείμενα της ΕΕ (π.χ. Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός και Κατευθυντήριες Γραμμές Κρατικών Ενισχύσεων), καθώς και παραπομπές στην έκδοση κρίσιμων Υπουργικών Αποφάσεων που θα εξειδικεύσουν επιμέρους ρυθμίσεις, οι οποίες συχνά δεν εκδίδονται στο συνολικό κύκλο ζωής τους. Η κατάσταση αυτή γίνεται ακόμη δυσκολότερη από τις συχνές τροποποιήσεις των διατάξεών τους, οι οποίες πραγματοποιούνται αποσπασματικά, συχνά μάλιστα με δυσνόητο λεκτικό και πάντα με παραπομπές σε διατάξεις άλλων Νόμων, χωρίς να εξηγείται με σαφήνεια ο χαρακτήρας της ρύθμισης, ούτε βέβαια η σκοπιμότητά της.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι απολύτως απαραίτητη η κωδικοποίηση του Ενιαίου Κειμένου, αμέσως μετά από κάθε τροποποίηση διατάξεών του, καθώς και ορθολογική κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση του συνόλου της Νομοθεσίας, καθώς και των σχετικών κειμένων της ΕΕ, των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων (Προκήρυξης των Καθεστώτων Ενίσχυσης, καθώς και των προβλεπόμενων Αποφάσεων εξειδίκευσης και εφαρμογής επιμέρους διατάξεων του Νόμου), Εγκυκλίων, Απαντήσεων σε Συχνές Ερωτήσεις και των απαραίτητων Υποδειγμάτων, σε κατάλληλη και εύχρηστη βάση δεδομένων με διαθεσιμότητα λειτουργίας αποτελεσματικής αναζήτησης, σε Κεντρικό Ιστότοπο / Πύλη Ιδιωτικών Επενδύσεων.

2. Επιπρόσθετα, οι συνθήκες της ελληνικής οικονομίας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, όπως διαμορφώθηκαν μετά και τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας της COVID - 19, σε ότι αφορά την συσσώρευση ζημιών και τον δραστικό περιορισμό της ρευστότητας σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων, έχουν ως αποτέλεσμα τη χαμηλή ελκυστικότητα της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής. Κατά συνέπεια, κρίνεται σκόπιμο να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση της επιχορήγησης, προς τον σκοπό της αποτελεσματικότερης ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Ειδικότερα, προτείνονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

- Παροχή της ενίσχυσης της επιχορήγησης και στις μεσαίες επιχειρήσεις, κατά αντιστοιχία με τις μικρές και πολύ μικρές.
- Παροχή της ενίσχυσης της επιχορήγησης και στις μεγάλες επιχειρήσεις για ειδικές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων.

Ειδικά σχετικά με τις μεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Η ΕΕ θεωρεί τις ΜμΕ ως ίσες και τις διακρίνει μόνο από τις μεγάλες. Σύμφωνα με τον ΓΑΚ (40) «Οι ΜμΕ συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, η ανάπτυξή τους μπορεί να παρεμποδιστεί από δυσλειτουργίες της αγοράς, με αποτέλεσμα οι ΜμΕ να αντιμετωπίζουν ορισμένα από τα ακόλουθα τυπικά προβλήματα. Οι ΜμΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να παράσχουν οι ΜμΕ. Εξάλλου, το περιορισμένο μέγεθος των πόρων τους ενδέχεται να περιστέλλει την πρόσβασή τους σε πληροφορίες, ειδικότερα όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνητικές αγορές. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων των ΜμΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει, συνεπώς, να απαλλάσσει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων όταν χορηγούνται υπέρ των ΜμΕ. Οι κατηγορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ιδίως, τις επενδυτικές ενισχύσεις προς τις ΜμΕ και τις ενισχύσεις για τη συμμετοχή των ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις».

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο θα πρέπει να μην υφίσταται διάκριση μεταξύ των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων και να μην αποκλείονται οι μεσαίες επιχειρήσεις από συγκεκριμένες κατηγορίες κινήτρων μεταξύ των οποίων είναι και το κίνητρο της επιχορήγησης. Άλλωστε, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕ για το 2019 οι μεσαίες επιχειρήσεις την Ελλάδα αποτελούν μόλις το 0,4% των επιχειρήσεων στη χώρα, και συνεπώς δεν θα επιβαρυνθεί ιδιαίτερα ο κρατικός προϋπολογισμός από πιθανές άμεσες ενισχύσεις που θα λάβουν, ενώ ταυτόχρονα απασχολούν σχεδόν 250.000 εργαζομένους συμμετέχοντας με σχεδόν 10% στο συνολικό εργατικό δυναμικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.

3. Προσθήκη νέων επιλέξιμων δραστηριοτήτων: Θα πρέπει να διευρυνθούν οι κατηγορίες των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση επιχειρήσεων του νέου Αναπτυξιακού Νόμου συγκριτικά με τον προηγούμενο, με τη συμπερίληψη και των υπολοίπων τουριστικών επιχειρήσεων (επιχειρήσεις ενοικιαζομένων επιπλωμένων δωματίων - διαμερισμάτων, επιχειρήσεις ταξιδιωτικών γραφείων, επιχειρήσεις τουριστικών λεωφορείων, επιχειρήσεις επίγειας εξυπηρέτησης αεροσκαφών, επαγγελματικά σκάφη αναψυχής κλπ) και των ειδικών τουριστικών εγκαταστάσεων.

4. Ειδικές Μορφές Τουρισμού: Θα πρέπει να ενισχύονται δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται στις Ειδικές Μορφές Τουρισμού, όπως ο συνεδριακός τουρισμός, ο αγροτουρισμός, ο θαλάσσιος τουρισμός, κλπ.

5. Επιχορήγηση δαπανών προβολής και προώθησης. Προτείνεται η επιχορήγηση στρατηγικών επικοινωνίας με βάση τη δημιουργία ολοκληρωμένων τουριστικών εμπειριών ανά θεματικό κλάδο, γεωγραφική περιφέρεια και προορισμό, καθώς δύναται να είναι επιλέξιμες για επιχορήγηση σύμφωνα με τον Γενικό απαλλακτικό Κανονισμό.

6. Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η διασφάλιση της επάρκειας, αποτελεσματικότητας και φιλικότητας του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων, σε όλον τον κύκλο υποβολής, αξιολόγησης, ελέγχου υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Ειδικότερα, σε όλες τις διαδικασίες παρακολούθησης του κύκλου ζωής των επενδυτικών σχεδίων μέχρι και την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων υλοποίησής τους, θα πρέπει να υπάρχει αυτοματοποιημένη ηλεκτρονική ενημέρωση των φορέων, σε σχέση με ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβούν και δικαιολογητικά που θα πρέπει να υποβάλουν (με πρόβλεψη για αυτεπάγγελτη αναζήτηση των δικαιολογητικών μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας / ΚΕΔ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και άλλων φορέων της Δημόσιας Διοίκησης).

7. Παράλληλα, απαιτείται η παγίωση της Διαφάνειας των Καθεστώτων Ενίσχυσης του Αναπτυξιακού Νομού.

Προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει:

- Να τηρούνται οι προβλέψεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 (Άρθρα 9 και 11) και των Κατευθυντήριων Γραμμών Ενισχύσεων Περιφερειακού Χαρακτήρα 2014-2020 (παράγραφος 3.8), για Δημοσιότητα και Διαφάνεια στη διαχείριση των κρατικών ενισχύσεων.
- Να παρέχεται στους επενδυτές η δυνατότητα ηλεκτρονικής πληροφόρησης για τη διοικητική κατάσταση των αιτημάτων τους, καθώς και τη σειρά προτεραιότητάς τους στη διαδικασία επεξεργασίας / αξιολόγησής τους, σε όλο τον κύκλο ζωής των επενδυτικών σχεδίων, μέχρι και την αποπληρωμή του συνόλου της αναλογούσας ενίσχυσης.
- Να εξασφαλίζεται δημόσια διάθεση, σε Κεντρικό Ιστότοπο / Πύλη Ιδιωτικών Επενδύσεων των δεδομένων της διαχείρισης των δράσεων / καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων στο ευρύ κοινό, χωρίς περιορισμούς.
- Να παρέχεται η δυνατότητα εξαγωγής επιλεγμένων πληροφοριών σχετικά με (τουλάχιστον) τα χαρακτηριστικά κάθε καθεστώτος κρατικής ενίσχυσης, τη χορηγούσα αρχή, τους μεμονωμένους δικαιούχους, το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο και την ένταση της ενίσχυσης, καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία υλοποίησης των πράξεων κρατικών ενισχύσεων, ακολουθώντας ανοικτά πρότυπα, ώστε να μπορούν να αξιοποιηθούν από πληροφοριακά συστήματα και ιστότοπους εμπλεκόμενων φορέων.
- Οι διαθέσιμες αυτές πληροφορίες θα πρέπει να οργανώνονται έτσι ώστε να είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο και να επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων.

8. Τέλος, προτείνεται η σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης της Αποτελεσματικότητας και της Αποδοτικότητας των Καθεστώτων Κρατικών Ενισχύσεων του Αναπτυξιακού Νόμου, με τη συμμετοχή και εκπροσώπων των Κοινωνικών Εταίρων.

Η Επιτροπή αυτή θα καταρτίζει ετήσια Έκθεση, στην οποία θα περιλαμβάνεται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Αναπτυξιακού Νόμου (μεταξύ των οποίων η συμβολή στην ενίσχυση της απασχόλησης, η στήριξη της βιωσιμότητας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, καθώς και τα συνολικά ανταποδοτικά οφέλη προς την οικονομία), η διαμόρφωση προτάσεων βελτίωσης επιμέρους ρυθμίσεων και απλοποίησης των σχετικών διαδικασιών, καθώς και το πλαίσιο νέων προτεινόμενων Καθεστώτων Ενισχύσεων.

Για την υποστήριξη του έργου της Επιτροπής θα πρέπει να δημιουργηθεί κατάλληλη βάση δεδομένων, η οποία θα τροφοδοτείται από το Πληροφοριακό Σύστημα Αναπτυξιακών Νόμων και θα περιλαμβάνει κρίσιμα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν στη λειτουργία των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων μέχρι και 10 έτη από την ολοκλήρωση των επενδυτικών σχεδίων.

II. ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη χορήγηση κινήτρων σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους, προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Σχόλια

Η σημαντικότερη συνεισφορά του Τουρισμού στο ΑΕΠ και στην απασχόληση, καθώς και η αναμφισβήτητη αναγκαιότητα διασφάλισης της Βιωσιμότητας του Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος, καθιστούν απόλυτα ορθολογική και σκόπιμη την συμπερίληψη στον Σκοπό του νέου Αναπτυξιακού Νόμου του στόχου της μετάβασης στο νέο Μοντέλο του Ελληνικού Τουρισμού.

Πρόταση

Προτείνεται να συμπεριληφθεί στον σκοπό του Άρθρου 1 ο στόχος **της μετάβασης στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού**, που αφορά στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών, με γνώμονα την αειφόρο διαχείριση των τουριστικών προορισμών, την διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και την αύξηση της δαπάνης ανά επισκέπτη.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελεί η θέσπιση καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια, τα οποία δύνανται να υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων
2. Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων
3. Νέο Επιχειρείν
4. Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία
6. Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία
7. Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα
8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια
9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων
10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

11. Μεγάλες επενδύσεις
12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας
13. Επιχειρηματικότητα 360ο.

Σχόλια

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότερη συνεισφορά του Τουρισμού στο ΑΕΠ, στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην απασχόληση, καθώς και την αναμφισβήτητη αναγκαιότητα διασφάλισης της Βιωσιμότητας του Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος, κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθούν στα καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων του Άρθρου 2 κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων που στοχεύουν στη μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Ελληνικού Τουρισμού.

Πρόταση

Προτείνεται η προσθήκη κατηγορίας επενδυτικών σχεδίων «**Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού**», που αφορά στον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών, με γνώμονα την αειφόρο διαχείριση των τουριστικών προορισμών, την διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και την αύξηση της δαπάνης ανά επισκέπτη.

Άρθρο 3

Συμβατότητα με το ενωσιακό δίκαιο – Γενικές αρχές

β. Χαρακτήρας κινήτρου οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω των καθεστώτων του παρόντος, λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες, τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

Σχόλια

Λαμβάνοντας υπ' όψη και τη συγκυρία της τελευταίας διετίας κατά την οποία κάποιες επενδύσεις μπορεί να ξεκίνησαν, αλλά ανεστάλησαν λόγω της πτώσης της τουριστικής δραστηριότητας, είναι λογικό να απαιτείται κίνητρο για την επανενεργοποίησή τους.

Πρόταση

Προτείνεται η επαναφορά της διάταξης παλαιότερων αναπτυξιακών νόμων, σύμφωνα με την οποία εξαιρούνταν το τμήμα του έργου που έχει ήδη υλοποιηθεί προ τις υποβολής του επενδυτικού σχεδίου και η αίτηση για ενίσχυση αφορούσε τις εργασίες που γίνονταν από την υποβολή του αιτήματος και μετά.

Άρθρο 5

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α' «Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια».

Σχόλια- Πρόταση

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα του Τουριστικού Προϊόντος συναρτάται από την αποτελεσματική συνεργασία επιμέρους κλάδων, είναι απαραίτητη η διεύρυνση των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, ώστε να συμπεριληφθούν επενδυτικά σχέδια τα οποία δρουν συνεργατικά και ολοκληρώνουν / αναβαθμίζουν το Τουριστικό Προϊόν.

Άρθρο 6

Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στον παρόντα, είναι οι κατωτέρω: α. Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και συγκεκριμένα δαπάνες για: αα. Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α και στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερ. βδ' της περ. β' της παρ. 4 του ως άνω Παραρτήματος. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα «Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων».

Πρόταση

Προτείνεται για επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού (που υπάγονται στην παρ. 4 περ. γ' του Παραρτήματος Α) να αυξηθεί ο συντελεστής σε **70%**, καθώς στις τουριστικές επενδύσεις έχουν πολύ μικρή συμμετοχή οι επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό, ενώ αντίθετα είναι ιδιαίτερα αυξημένες οι δαπάνες για κτιριακές εγκαταστάσεις και δαπάνες διαμορφώσεων περιβάλλοντος χώρου.

Άρθρο 7

Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις σε εφαρμογή των καθεστώτων του Κεφαλαίου Θ, με τους ειδικότερους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, παρατίθενται στο Παράρτημα Β', με την επιφύλαξη των επιπλέον κατηγοριών δαπανών του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού που προβλέπονται στα καθεστώτα ενισχύσεων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή

Μετάβαση (ΣΔΑΜ)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», «Επιχειρηματική εξωστρέφεια και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας».

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

Σχόλια

Η μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού προϋποθέτει και την υλοποίηση καινοτόμου χαρακτήρα δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των μελετών και των ενεργειών ωρίμανσης τους που σχετίζονται με την διασφάλιση ενδοτομεακών, αλλά και διατομεακών συνεργασιών και συνεργειών, χωρίς απαραίτητα την προϋπόθεση της υλοποίησης αρχικής επένδυσης.

Πρόταση

Προτείνεται στα επενδυτικά σχέδια που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, να συμπεριληφθούν και αυτά του καθεστώτος «**Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού**».

Άρθρο 8

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων:...
στ. η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της 14 Γενικής Κυβέρνησης ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για τον σκοπό αυτόν για δεκαπέντε (15) τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Οι μισθώσεις αυτές δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή καταχωρείται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

Πρόταση

Αφού ο νόμος κάνει αναφορά σε «ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων» θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχείων απαιτείται μισθωτήριο συμβόλαιο που να καλύπτει την περίοδο υλοποίησης της επένδυσης και των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να είναι απαραίτητη η μεταγραφή. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις να μειωθεί το χρονικό διάστημα από 15 έτη, σε αυτό το χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση της επένδυσης και την κάλυψη των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Άρθρο 11

Εντάσεις και ύψη εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι εντάσεις και το ύψος των επιλέξιμων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις παρατίθενται στο Παράρτημα Β.
2. Οι εντάσεις και το ύψος των επιλέξιμων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, όπως αυτές των καθεστώτων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΔΑΜ)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», «Επιχειρηματική εξωστρέφεια και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας», προσδιορίζονται στα επιμέρους Τμήματα του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.

Σχόλια

Η μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού προϋποθέτει και την υλοποίηση καινοτόμου χαρακτήρα δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των μελετών και των ενεργειών ωρίμανσης τους που σχετίζονται με την διασφάλιση ενδοτομεακών, αλλά και διατομεακών συνεργασιών και συνεργειών, χωρίς απαραίτητα την προϋπόθεση της υλοποίησης αρχικής επένδυσης.

Πρόταση

Προτείνεται στα επενδυτικά σχέδια που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, να συμπεριληφθούν και αυτά του καθεστώτος «**Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού**».

Άρθρο 17

Υποβολή αίτησης

5. Οι αιτήσεις υπαγωγής της περ. β της παρ. 3, οι οποίες υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, το πρότυπο της οποίας αποτελεί παράρτημα της οικείας προκήρυξης καθεστώτος. Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 117.

Σχόλια

Η απαίτηση της παραγράφου 5, να συνοδεύονται συγκεκριμένες αιτήσεις υπαγωγής από έκθεση πιστοποίησης, χωρίς μάλιστα να προσδιορίζεται ο σκοπός και το περιεχόμενο της, δημιουργεί ασάφεια ως προς την επικάλυψη με το περιεχόμενο του ελέγχου νομιμότητας κάθε επενδυτικού σχεδίου του Άρθρου 18 - Περιεχόμενο αξιολόγησης, καθώς και διάκριση σε σχέση με τις απαιτήσεις που ισχύουν για τις υπόλοιπες αιτήσεις υπαγωγής.

Πρόταση

Η έκθεση πιστοποίησης προτείνεται να αποτελεί τμήμα του ελέγχου νομιμότητας κάθε επενδυτικού σχεδίου του Άρθρου 18 - Περιεχόμενο αξιολόγησης. Επίσης, στο κείμενο του Νόμου θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ο σκοπός και το περιεχόμενο της έκθεσης πιστοποίησης, σύμφωνα με τις αρχές της καλής νομοθέτησης (σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων), ώστε να αιτιολογηθεί και η αναγκαιότητά της.

Άρθρο 21

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

2. Ο έλεγχος μπορεί να είναι έλεγχος επί των εγγράφων του φακέλου («διοικητικός έλεγχος») και επιτόπιος έλεγχος.

α. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται είτε:

αα. από την υπηρεσία και προς τον σκοπό αυτό δύναται να επιλέγονται μέλη από όλες τις υπηρεσίες των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, είτε

αβ. από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 120, που συγκροτείται από το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) ή επιλέγεται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου από το Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7).

β. Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται αποκλειστικά από το ως άνω εντεταλμένο όργανο ελέγχου. Η διενέργεια των ελέγχων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 120.

3. Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, προκειμένου:

α. για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή

β. του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή

γ. της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διενεργείται υποχρεωτικά από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120.

7. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου συντάσσεται σχετική έκθεση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν).

8. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο πληρότητας των όρων της απόφασης υπαγωγής και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α. Αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης,

β. αν διαπιστώσει ελλείψεις ήσσονος σημασίας, οι οποίες αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου, είτε στην επένδυση, διατάσσει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου,

γ. αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις της έκθεσης ελέγχου, διατάσσει την εκ νέου διενέργεια ελέγχου από όργανο με διαφορετική σύνθεση, ή ενημερώνει τον φορέα της επένδυσης να υποβάλλει νέο αίτημα ελέγχου,

δ. αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις στην επένδυση, μπορεί να εισηγηθεί τη λήψη ενεργειών, σύμφωνα με τα άρθρα 23, 25 και 28.

Σχόλια

Παράγραφοι 7 και 8

Δεν προβλέπεται προθεσμία σύνταξης της έκθεσης ελέγχου, καθώς και διενέργειας του ελέγχου πληρότητάς της από την αρμόδια υπηρεσία, γεγονός το οποίο δεν διασφαλίζει την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου, καθώς

και τη διαφάνεια στην εφαρμογή του ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων, ενώ παράλληλα δημιουργεί συνθήκες αβεβαιότητας στους φορείς των επενδυτικών σχεδίων σε σχέση με τον επιχειρησιακό / οικονομικό προγραμματισμό τους.

Πρόταση

Προτείνεται ο καθορισμός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών για τη σύνταξη και υποβολή της έκθεσης ελέγχου, από την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος ελέγχου καθώς και αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών για τη διενέργεια του ελέγχου πληρότητάς της από την αρμόδια υπηρεσία, από την ημερομηνία υποβολής της της έκθεσης ελέγχου.

Άρθρο 22

Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων - Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση

2. Τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παρ. 1 υποβάλλονται ως προς τα εξής: α. Ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ή μείωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου.

Πρόταση

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ο όρος «ουσιώδεις διαφοροποιήσεις». Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν θα υποβάλλονται αναίτια αιτήματα τροποποιήσεων, δεν θα δημιουργείται φόρτος εργασίας στις αρμόδιες υπηρεσίες και η υλοποίηση των επενδύσεων θα πραγματοποιείται χωρίς καθυστερήσεις.

4. Τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και όλα τα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Η αρμόδια Υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από την περιέλευση του αιτήματος σε αυτή. Αν η Υπηρεσία αποδεχθεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το αρμόδιο όργανο για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στον φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν.). Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται στην ουσία του και αρχειοθετείται.

Σχόλια

Η προβλεπόμενη προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών για την απάντηση της αρμόδιας Υπηρεσίας επί του αιτήματος τροποποίησης κρίνεται ότι δημιουργεί συνθήκες παρατεταμένης αβεβαιότητας στους φορείς των επενδυτικών σχεδίων σε σχέση με τον επιχειρησιακό / οικονομικό προγραμματισμό τους.

Πρόταση

Προτείνεται η προβλεπόμενη προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών να τροποποιηθεί σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών.

Άρθρο 23

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας

1.Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2. Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλλει την αίτηση του πρώτου εδαφίου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία τυχόν έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 28.

Πρόταση

Προτείνεται η προθεσμία των 60 ημερών να αυξηθεί σε 180 ημέρες. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εναρμόνιση του νέου νόμου με τους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους και δίνεται ο χρόνος στους επενδυτές να υποβάλλουν ολοκληρωμένα το αίτημα τους. Ειδικά σε μεγάλα επενδυτικά έργα με πλήθος τιμολογίων και πληρωμών και με δεδομένα τα προβλήματα του ΠΣΚΕ, αυτό είναι άκρως απαραίτητο. Η αύξηση αυτή επιβάλλεται να ισχύσει και για όλες τις εκκρεμείς επενδύσεις ενταγμένες στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους, λαμβάνοντας υπόψιν και τη συγκυρία κατά την οποία ως γνωστόν τα λογιστικά γραφεία όλη αυτή την περίοδο ήταν και παραμένουν υπερφορτωμένα λόγω της διαχείρισης πληθώρας προγραμμάτων στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων.

5.Για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης απαιτείται να τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

Πρόταση

Προτείνεται να προστεθεί ότι για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης απαιτείται η έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών ή των κατά νόμο προβλεπόμενων γνωστοποιήσεων.

Άρθρο 24

Καταβολή ενισχύσεων

Σχόλια

Με δεδομένο ότι η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης περιλαμβάνει και την εμπλοκή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών / Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης δημιουργούνται, συχνά, σημαντικές καθυστερήσεις στην διαβίβαση των φακέλων των επενδυτικών σχεδίων από την Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων.

Πρόταση

Προτείνεται να προσδιορισθεί αποκλειστική προθεσμία τριών (3) ημερών, από την έκδοση της προβλεπόμενης στο Άρθρο 24 απόφασης της διοίκησης (Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων), για τη διαβίβαση του αντίστοιχου φακέλου του επενδυτικού σχεδίου από την Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρα 31-116

Προτάσεις

1. Σε συνέχεια των προτάσεων επί των Άρθρων 1 και 2, προτείνεται η Προσθήκη Καθεστώτος Κρατικών Ενισχύσεων «**Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού**», με δικαιούχους τις επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13 του Σχεδίου Νόμου.

Σκοπός του Καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που στοχεύουν στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και την αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών και διασφαλίζουν τις κατάλληλες ενδοτομεακές, αλλά και διατομεακές συνεργασίες και συνέργειες, με γνώμονα την αειφόρο διαχείριση των τουριστικών προορισμών, την διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και την αύξηση της δαπάνης ανά επισκέπτη.

Τα ανωτέρω επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να αντιστοιχούν σε δραστηριότητες με ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στις διευρυμένες εξαιρέσεις της παραγράφου 4 του Παραρτήματος Α' του Σχεδίου Νόμου, σύμφωνα με την σχετική Πρόταση επί του Άρθρου 5 του Σχεδίου Νόμου ανωτέρω και παράλληλα να περιλαμβάνουν συνδυασμένες δράσεις για τον τεχνολογικό, διοικητικό και οργανωτικό τους εκσυγχρονισμό και την καινοτόμο ανάπτυξη και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών, με αξιοποίηση εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού προσωπικού, με στόχο την υιοθέτηση και εφαρμογή του νέου Μοντέλου του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού.

Το συνολικό επιλέξιμο κόστος κάθε επενδυτικού σχεδίου προτείνεται να είναι κατ' ελάχιστον ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

Οι επιλέξιμες δαπάνες, καθώς και τα είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων του Καθεστώτος Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού προτείνεται να είναι αντίστοιχα με αυτά του Καθεστώτος Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία (Άρθρα 60 και 61 του Σχεδίου Νόμου).

Τέλος, οι αιτήσεις υπαγωγής προτείνεται να υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και η αξιολόγηση των αιτήσεων να γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 19 του Σχεδίου Νόμου.

2. Λαμβάνοντας υπόψη την Γενικού Χαρακτήρα Πρόταση 2, ανωτέρω, την ιδιαίτερη σημασία και των μεσαίων επιχειρήσεων «στη δημιουργία θέσεων εργασίας και, γενικότερα, στην υποστήριξη κοινωνικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης», ότι «*συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια*

λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους, αλλά και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να παράσχουν», καθώς και ότι «το περιορισμένο μέγεθος των πόρων τους ενδέχεται να περιστέλλει την πρόσβασή τους σε πληροφορίες, ειδικότερα όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνητικές αγορές» όπως αναγνωρίζεται ρητά από τον ΓΑΚ 651/2014 (σημείο 40 των εισαγωγικών εκτιμήσεων, σελ. 8), **προτείνεται η χορήγηση και της ενίσχυσης της επιχορήγησης στις μεσαίες επιχειρήσεις, σε ποσοστό ίδιο με αυτό που χορηγείται στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, στα ακόλουθα Καθεστώτα Κρατικών Ενισχύσεων:**

- Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων
- Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων
- Νέο Επιχειρείν
- Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
- Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία
- Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία
- Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα
- Επιχειρηματική εξωστρέφεια
- Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Μετάβαση στο νέο Μοντέλο του Βιώσιμου Ελληνικού Τουρισμού
- Μεγάλες επενδύσεις
- Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας
- Επιχειρηματικότητα 360ο.

Θα πρέπει, μάλιστα, να σημειωθεί ότι οι ελληνικές μεσαίες επιχειρήσεις έχουν μεγέθη σαφώς μικρότερα από τον μέσο όρο των μεσαίων επιχειρήσεων της ΕΕ και κατά συνέπεια είναι απαραίτητη η επαρκής ενίσχυση τους, με στόχο την ανάπτυξη και μεγέθυνση τους.

3. Για αντίστοιχους λόγους, προτείνεται η χορήγηση και της ενίσχυσης της επιχορήγησης στις μεγάλες επιχειρήσεις, στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ποσοστού του ισχύοντος Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, στα Καθεστώτα Κρατικών Ενισχύσεων του σημείου 2 ανωτέρω και για επενδυτικά σχέδια τα οποία:

- α. Ανήκουν στους τομείς της αγροδιατροφής, της μεταποίησης, του τουρισμού και των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών,
- β. υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:
  - βα. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
  - ββ. παραμεθόριες περιοχές, δηλαδή περιοχές εντός τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα.
  - βγ. νησιωτικές περιοχές, δηλαδή νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, και
  - βδ. από επιχειρήσεις των οποίων τα επενδυτικά σχέδια:
- βδα. υλοποιούνται σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς

Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.), εφόσον δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης, βδβ. υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα, βδγ. αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους. Η δε αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, καλύπτει ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Άρθρο 90

Καθορισμός ειδικού πλαισίου καθεστώτος

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού, η οποία δεν δύναται να τροποποιηθεί πριν την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύναται να καθορίζονται περιοχές της Επικράτειας οι οποίες παρουσιάζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας και οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος ή και από είδη ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 87.

Πρόταση

Προτείνεται να προβλέπεται δυνατότητα τροποποίησης της ως άνω ΚΥΑ και πριν την παρέλευση διετίας, εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, όπως φυσικές καταστροφές κ.λπ.